01454899

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
Pre-Trial Chamber
Chambre Preliminaire

ឯកសារ D343/4

តាមនាមប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ និងតាមនាមអង្គការសហប្រជាជាតិ និងអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពី ការបង្កើតឱ្យមាន អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងរយៈកាលនៃ កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ០០៤/២/០៧-០៩-២០០៩-អវតក/កសចស (អបជ៣៦)

ចំពោះមុខ: **ចៅក្រម ប្រាក់ គីមសាន ជាប្រធាន**
ចៅក្រម Olivier BEAUVALLET
ចៅក្រម ន៉ីយ ថុល
ចៅក្រម Kang Jin BAIK
ចៅក្រម ហួត វុទ្ធី

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃទី ២៦ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៧

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception): 27 / 04 / 2017
ម៉ោង (Time/Heure): 09:40
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: SANN RADA

សាធារណៈ:កែសម្រួល

សាលដីកាសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងដីកាសម្រេចលើ សំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទី៥របស់ [redacted]

សហព្រះរាជអាជ្ញា
ជា លាង
Nicholas KOUMJIAN

សហមេធាវីការពារក្តី [redacted]
មុំ លុជ្ស
Richard ROGERS
Göran SLUITER

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
ជេត វណ្ណលី
ហុង គីមសួន
គីម ម៉េងឃី
ឡោ ជុនធី
សំ សុគង់
ស៊ិន សុវ៉ន
ទី ស្រីនណា
វ៉ែន ពៅ
Laure DESFORGES
Isabelle DURAND
Emmanuel JACOMY
Martine JACQUIN
Lyma NGUYEN
Nushin SARKARATI

01454900

អង្គបុរេជំនុំជម្រះនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ("អ.វ.ត.ក") បានទទួល "បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងដីកាសម្រេចលើសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់របស់ [redacted]" ដែលសហមេធាវីការពារក្តីរបស់ [redacted] (ហៅថា "ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍" និង "មេធាវីការពារក្តី") បានដាក់នៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ ("បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍")[1]។

I. សេចក្តីផ្តើម

1. បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ ("ស.ច.ស.អ") ដែលបានចេញនៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ ដែលបានបដិសេធផ្នែកខ្លះនៃសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់របស់ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ("ដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់")[2]។

II. ប្រវត្តិនីតិវិធី

2. នៅថ្ងៃទី ៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្តីទី បានដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទីបី ដោយចោទប្រកាន់ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ថា មានការជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មមួយចំនួន និងស្នើសុំឱ្យធ្វើការចោទប្រកាន់ទៅលើរូបគាត់ ("ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ"[3]។

3. នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៥ ស.ច.ស.អ បានជូនដំណឹងដល់ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីបទចោទប្រកាន់ទាំងនោះ និងបានអនុញ្ញាតឱ្យមេធាវីការពារក្តីមានសិទ្ធិចូលមើលសំណុំរឿងបាន[4]។

4. នៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥ ស.ច.ស.អ បានចេញអនុស្សរណៈមួយច្បាប់ដែលបង្គាប់ឱ្យមន្ត្រីស៊ើបអង្កេតទាំងអស់ *ក្នុងចំណោមចំណុចផ្សេងៗ* កម្រិតការសន្ទនាវាយតម្លៃរបស់ខ្លួនទៅលើសាក្សីសក្ខីភាព ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រឹមតែការបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណ និងអាស័យដ្ឋាន

---

[1] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងដីកាសម្រេចលើសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់របស់ [redacted] ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ ឯកសារ D343/2។

[2] ដីកាសម្រេចលើសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់របស់ [redacted] ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D311/1។

[3] ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទីបីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨ ឯកសារ D1។ សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្តីទី អំពីការដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទីបី ចុះថ្ងៃទី ៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ ឯកសារ D1/1។

[4] កំណត់ហេតុនៃការបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូងរបស់ [redacted] ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៥ ឯកសារ D242។

PRE-TRIAL CHAMBER E.C.C.C

របស់បុគ្គលរូបនោះ ព្រមទាំងសមត្ថភាព និងឆន្ទៈរបស់គាត់ក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មាននានាស្តីពីប្រធានបទនៃការស្តាប់ចម្លើយដែលខ្លួនចង់បាន ("អនុស្សរណៈ") [5]។

5. នៅថ្ងៃទី ១៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦ មេធាវីការពារក្តីបានដាក់សំណើសុំមួយនៅចំពោះមុខការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ("ក.ស.ច.ស") "ដោយអនុលោមតាមវិធាន ២១ វិធាន ៥៥(១០) និងវិធាន ៥៨(៦) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង" ស្នើសុំឱ្យ ស.ច.ស (១) ស្វែងរក និងដាក់ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងនូវកំណត់ហេតុដែលបាត់ ឈ្មោះរបស់សាក្សីដែលមិនបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងចំណុចលម្អិតនៃការសន្ទនាវាយតម្លៃរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងប្រភពនានានៃការអះអាងរបស់មន្ត្រីស៊ើបអង្កេត ឬ (២) ក្នុងករណីដែលព័ត៌មានដូចបានស្នើសុំខាងលើមិនមាននោះ ស្នើសុំឱ្យបញ្ជាក់ដូចគ្នា និងដាក់ទៅក្នុងសំណុំរឿងនូវកំណត់ត្រារបស់អ្នកស៊ើបអង្កេត អ្នកបកប្រែភាសា អ្នកវិភាគ អ្នកប្រតិចារឹក ឬអ្នកដទៃទៀតដែលមានវត្តមាននៅក្នុងបេសកកម្មនេះ ("សំណើលើកទីដប់") [6]។

6. នៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ ស.ច.ស.អ បានចេញដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ ដោយជូនដំណឹងដល់មេធាវីការពារក្តីថា សំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់ត្រូវបានយល់ព្រមតាមត្រង់ផ្នែកខ្លះ និងបដិសេធផ្នែកសេសសល់ពីនេះ[7]។

7. នៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ("ស.ច.ស") បានជូនដំណឹងដល់ភាគីទាំងអស់ថា ស.ច.ស "យល់ឃើញថា កិច្ចស៊ើបសួរប្រឆាំង [redacted] ត្រូវបានបញ្ចប់ហើយ [8] និងបានចេញដីកាបង្គាប់ "ឱ្យធ្វើការបំបែកសំណុំរឿង [redacted] ចេញពីសំណុំរឿង ០០៤"[9]។

8. នៅថ្ងៃទី ២៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ មេធាវីការពារក្តីបានជូនដំណឹងអំពីការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់នេះ[10]។ នៅថ្ងៃទី ៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៧ មេធាវីការពារក្តីបានដាក់

---

[5] អនុស្សរណៈពី ស.ច.ស.អ ផ្ញើជូនអ្នកស៊ើបអង្កេតទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធនឹង "ការណែនាំស្តីពីការវាយតម្លៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសាក្សីដទៃទៀត និងស្តីពីកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ" ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥ ឯកសារ D269 ("អនុស្សរណៈ") កថាខណ្ឌ ១។

[6] សំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D311។

[7] ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៥១-១៥២។

[8] សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរប្រឆាំង [redacted] ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D334។

[9] ដីកាសម្រេចបំបែកសំណុំរឿង [redacted] ចេញពីសំណុំរឿង ០០៤ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D334/1។

[10] ការជូនដំណឹងអំពីការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D343។

សំណើសុំដាក់បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នេះជាភាសាអង់គ្លេសសិន ហើយការបកប្រែជាភាសាខ្មែរនឹងត្រូវដាក់ជូនតាមក្រោយ (“សំណើរបស់មេធាវីការពារក្ដីលើផ្នែកភាសា”)[11]។ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នេះត្រូវបានដាក់តែជាភាសាអង់គ្លេសសិន នៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ ហើយបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ជាភាសាខ្មែរត្រូវបានដាក់នៅថ្ងៃទី ៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៧។

9. នៅថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៧ ស.ព.អ បានដាក់ចម្លើយតបរបស់ខ្លួនទៅនឹងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នេះ (“ចម្លើយតប”)[12]។ មេធាវីការពារក្ដីពុំបានដាក់ការឆ្លើយតបណាមួយទៅនឹងចម្លើយតបនេះទេ។

III. ភាពអាចទទួលយកបាន

10. ម្ចាស់បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍បានដាក់សេចក្ដីជូនដំណឹងអំពីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ស្របតាមពេលវេលាកំណត់ដែលមានចែងក្នុងវិធាន ៧៥(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ បន្ថែមលើនេះទៀត កាលពីថ្ងៃទី ២៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ ក្រោយពីបានពិចារណាថា (១) សំណើរបស់មេធាវីការពារក្ដីលើផ្នែកភាសានេះបានផ្ដល់មូលហេតុអាចឱ្យទទួលយកបាន (២) ស.ព.អ មិនបានធ្វើការជំទាស់ណាមួយនោះទេ និង (៣) សំណៅជាភាសាអង់គ្លេសនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ត្រូវបានដាក់ភ្លាមៗនៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេចទទួលយកសំណើរបស់មេធាវីការពារក្ដីលើផ្នែកភាសា និងបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការជូនដំណឹងអំពីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នេះ។

11. អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ស្របជាមួយម្ចាស់បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ថា[13] បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នេះអាចទទួលយកបាន អនុលោមតាមវិធាន ៧៤(៣)(ខ) ដែលចែងនៅត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធថា៖

វិធាន ៧៤៖ មូលដ្ឋាននៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

> (៣) ជនត្រូវចោទ ឬជនជាប់ចោទ អាចធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកា ឬសេចក្ដីសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបាន [...]

---

[11] សំណើសុំការអនុញ្ញាតដើម្បីដាក់ជាភាសាអង់គ្លេសជាមុនខ្លួនបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីសម្រេចលើសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទី ១០ របស់ [redacted] ចុះថ្ងៃទី ៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ ឯកសារ D343/1។

[12] ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ទៅនឹងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ [redacted] ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទី ១០ របស់គាត់ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៧ ឯកសារ D343/3។

[13] បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ១៣-១៥។ *សូមមើលផងដែរ* សំណើទីដប់ កថាខណ្ឌ ១។

(ខ) ការបដិសេធពាក្យសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយ ដែលអនុញ្ញាតក្រោមវិធានផ្ទៃក្នុង។ [...]

IV. បទដ្ឋាននៃការពិនិត្យឡើងវិញ

12. អនុលោមតាមយុត្តិសាស្ត្ររបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអាចត្រូវបានបដិសេធចោល ក្នុងករណីដែលដីកាសម្រេចទាំងនោះ (ក) បានផ្អែកលើកំហុសអង្គច្បាប់ ដែលនាំឱ្យដីកាសម្រេចនោះគ្មានសុពលភាព (ខ) បានផ្អែកលើកំហុសអង្គហេតុ ដែលនាំឱ្យមានការរំលោភលើភាពយុត្តិធម៌ ឬ (គ) មានភាពអយុត្តិធម៌យ៉ាងខ្លាំង ឬមិនសមហេតុផលទាល់តែសោះ ដែលជាការរំលោភបំពានទៅលើឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ចៅក្រម[14]។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសូមរម្លឹកឡើងវិញបន្ថែមទៀតថា ដោយគិតទៅដល់ភារកិច្ចទូទៅ និងការយល់ដឹងលើសំណុំរឿងរបស់ខ្លួន ដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតទៅលើសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ គឺជាដីកាសម្រេចដែលបានធ្វើឡើងតាមឆន្ទានុសិទ្ធិ ដោយសារសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត គឺជាអ្នកដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិប្រសើរបំផុតក្នុងការវាយតម្លៃថាតើសំណើសុំនោះពិតជាអាចនាំឱ្យឈានទៅដល់ការស្វែងរកការពិតដែរឬយ៉ាងណានោះ[15]។ ដើម្បីឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះបដិសេធចោលសេចក្ដីសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនោះ កំហុសនោះត្រូវតែមានអានុភាពទៅលើការអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិ ដែលជាហេតុនាំឱ្យភាគីប្ដឹងឧទ្ធរណ៍[16]។

V. អង្គសេចក្ដី

13. ក្រោយពីពិនិត្យមើលឡើងវិញលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ អង្គបុរេជំនុំជម្រះពិចារណាឃើញថា កិច្ចស៊ើបសួរដែលត្រូវបានស្នើសុំឱ្យបំពេញពុំចាំបាច់ធ្វើឡើងនោះទេ។ ចៅក្រមនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះសូមដាក់ភ្ជាប់មតិយោបល់។

---

[14] *សូមមើលជា ឧ.* សំណុំរឿង ០០៤/០៧-០៩-២០០៩-អវតក/កសចស ("សំណុំរឿង ០០៤") (អបជ២៤)៖ សេចក្ដីពិចារណាលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើសំណើលើកទីប្រាំរបស់ [redacted] សុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ (អបជ២៤) ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D260/1/1/3 ("សេចក្ដីពិចារណាលើសំណើសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីប្រាំ") កថាខណ្ឌ ១៥។

[15] សេចក្ដីពិចារណាលើសំណើសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីប្រាំ កថាខណ្ឌ ១៦។

[16] *ដូចខាងលើ*។

សំណុំរឿង ០០៤/២/០៧-០៩-២០០៩-អវតក/កសចស (អបជ៣៦)

ឯកសារលេខ D343/4

យោងតាមសំអាងហេតុខាងលើនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទ៖

- **ទទួលយក**បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍តាមទម្រង់ច្បាប់។

- **ច្រានចោល**បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើអង្គសេចក្តី។

អនុលោមតាមវិធាន ៧៧(១៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង សាលដីកានេះពុំបើកផ្លូវឱ្យប្តឹងតវ៉ានោះទេ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧

ប្រធាន **អង្គបុរេជំនុំជម្រះ**

ប្រាក់ គឹមសាន **Olivier BEAUVALLET** **ន័យ ថុល** **Kang Jin BAIK** **ហួត វុទ្ធី**

ចៅក្រម ប្រាក់ គឹមសាន ចៅក្រម ន័យ ថុល និងចៅក្រម ហួត វុទ្ធី បានដាក់ភ្ជាប់មតិយោបល់។

ចៅក្រម Olivier BEAUVALLET និងចៅក្រម Kang Jin BAIK បានដាក់ភ្ជាប់មតិយោបល់។

មតិយោបល់ចៅក្រម ប្រាក់ គីម សាន ចៅក្រម ន័យ ចុល និងចៅក្រម ហួត វុទ្ធី

14. ចៅក្រមជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ (“អ.វ.ត.ក”) នឹងបង្ហាញអំពីមតិយោបល់របស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក [redacted] ស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់របស់ [redacted]។

15. ចៅក្រមជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ យល់ឃើញថា អ.វ.ត.ក ត្រូវបានបង្កើតឡើងតាម កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជានូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (កិច្ចព្រមព្រៀង), ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមានអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (ច្បាប់ អ.វ.ត.ក) និងអនុវត្តវិធានផ្ទៃក្នុង។

16. អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ជាតុលាការពិសេសមួយដែលអនុវត្តនីតិវិធីនៃការចោទប្រកាន់ និងការស៊ើបសួរ ខុសពីតុលាការថ្នាក់ជាតិនៃប្រទេសកម្ពុជា។ ការចោទប្រកាន់ និង ការស៊ើបសួររបស់តុលាការថ្នាក់ជាតិនៃប្រទេសកម្ពុជា គឺធ្វើឡើងតែលើអង្គហេតុទេ មានន័យថា មិនមែនជាការចោទប្រកាន់ និងការស៊ើបសួរលើបុគ្គលឡើយ[17]។ ផ្ទុយមកវិញនៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ការចោទប្រកាន់ និងការស៊ើបសួរ អាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាបំពេញលក្ខខណ្ឌពីរ គឺ ទី១.***អង្គហេតុ*** “ឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិនិងទម្លាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងការរំលោភលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ ហើយដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុង អំឡុងថ្ងៃ ១៧ មេសា ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃ ៦ មករា ១៩៧៩” និង ទី២.***បុគ្គល*** “មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម”[18]។

[17] មាត្រា ៤៤ និង ១២៥ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា។

[18] មាត្រា ១ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមានអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ, មាត្រា ១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងវិធាន ៥៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

17. សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ និងអន្តរជាតិ បានខ្វែងយោបល់គ្នាចំពោះការចេញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ នេះ ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្នើសុំបញ្ជូនដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរទី ៣។ រីឯសហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិបានបដិសេធចោលនូវដីកា សន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរទី ៣ ផ្អែកលើមូលដ្ឋាន "ជនសង្ស័យទាំងនេះ មិនមែនជាមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ និង/ឬ អ្នកទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុត"[19] ហើយចៅក្រមជាតិ និងអន្តរជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក៏បានខ្វែងយោបល់គ្នាចំពោះបញ្ហានេះដែរ ដោយចៅក្រមជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ គាំទ្រទឡ្ហីករណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ[20]។

18. ចៅក្រមជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះធ្លាប់សម្រេចម្តងរួចហើយថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិមិនចាំបាច់ធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ ឬស៊ើបសួរបន្ថែមណាមួយ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ទៀតឡើយ។[21] ដូច្នេះមិនមានភាពចាំបាច់ណាមួយដែលតម្រូវឱ្យចៅក្រមជាតិធ្វើការពិចារណាទៅលើសំណើសុំ ឬពាក្យបណ្តឹងដែលមានកម្មវត្ថុដូចគ្នានេះទេ។

19. តាមការយល់ឃើញខាងលើនេះ ចៅក្រមជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេចបដិសេធបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃ២៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧

ប្រធាន ប្រាក់ គីមសាន | **ចៅក្រម ន័យ ថុល** | **ចៅក្រម ហួត វុទ្ធី**

---

[19] ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិទៅនឹងសេចក្តីណែនាំឱ្យដាក់ឯកសារពិស្តារបន្ថែមរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ និងសេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ កថាខណ្ឌទី ៨៦ (ក)។

[20] យោបល់របស់ចៅក្រម ប្រាក់ គីមសាន, ចៅក្រម ន័យ ថុល និងចៅក្រម ហួត វុទ្ធី ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៩ "[redacted] មិនមែនជា មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម"។

[21] សេចក្តីពិចារណាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចលើសំណើលើកទីប្រាំរបស់[redacted] ស្នើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦ កថាខណ្ឌទី៣០ ឯកសារលេខD260/1/1/3។

មតិយោបល់លើអង្គសេចក្តីនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយចៅក្រម BEAUVALLET និងចៅក្រម BAIK ("ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខា")

ក. សំណើ

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

20. មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះ (១) ច្រានចោលផ្នែកនានានៃដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់នេះ ដែលបានរងព្យសនកម្មដោយសារកំហុសអង្គច្បាប់ដែលបានចោទប្រកាន់ (២) បង្គាប់ឱ្យ ស.ច.ស.អ ដាក់ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងនូវកំណត់ត្រារបស់អ្នកស៊ើបអង្កេត អ្នកបកប្រែ អ្នកវិភាគ អ្នកធ្វើប្រតិចារឹក ឬបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានវត្តមាននៅក្នុងអំឡុងពេលនៃ "ការស្តាប់ចម្លើយ" ពាក់ព័ន្ធ ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ក និងឧបសម្ព័ន្ធ ខ នៃសំណើលើកទីដប់ ដែល ស.ច.ស.អ បានបញ្ជាក់ថាពុំមានកំណត់នៃការស្តាប់ចម្លើយ ឬខ្សែអាត់សម្លេងនោះ[22]។ មេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងនូវមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួនពីរ ដោយជំទាស់តវ៉ាថា ស.ច.ស.អ មានកំហុសអង្គច្បាប់ដោយ (១) ការកំណត់អនុស្សរណៈនេះថាជា "បទដ្ឋានអនុវត្តដ៏ប្រសើរបំផុត" ដែល "ពុំបង្កើតជាកាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់នោះឡើយ"[23] និង (២) ការបដិសេធសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំឱ្យដាក់ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងនូវកំណត់ត្រារបស់អ្នកស៊ើបអង្កេត អ្នកបកប្រែ អ្នកវិភាគ អ្នកធ្វើប្រតិចារឹក ឬបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានវត្តមាននៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចសន្ទនាវាយតម្លៃ ("សំណើសុំឱ្យផ្តល់កំណត់ត្រាផ្សេងៗ") ដោយលើកឡើងថា កំណត់ត្រាទាំងនោះគឺជា "លទ្ធផលការងារផ្ទៃក្នុង" និងពុំតម្រូវឱ្យបញ្ចេញឱ្យដឹងឡើយ[24]។

21. នៅក្នុងមូលដ្ឋានទីមួយនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ មេធាវីការពារក្តីលើកឡើងថា ការកំណត់អនុស្សរណៈថាជា "បទដ្ឋានអនុវត្តដ៏ប្រសើរបំផុត" ដែល "ពុំបង្កើតជាកាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់នោះ" គឺ "មិនស្របទៅ

---

[22] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៤៣។

[23] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៥-៣៣ *ដោយយោងទៅ*លើដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ត្រង់កថាខណ្ឌ ១៥ និងយើងទៅអនុស្សរណៈនេះត្រង់កថាខណ្ឌ ១ និង ២។

[24] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣៤-៤១។ *សូមមើលផងដែរ* បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣ *ដែលយោងទៅ*លើដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ត្រង់កថាខណ្ឌ ១៨។

នឹងច្បាប់នីតិវិធីនោះទេ"[25]។ យោងតាមមេធាវីការពារក្តី "អនុស្សរណៈនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាជាមធ្យោបាយមួយដែល ស.ច.ស.អ អនុវត្តមុខងារត្រួតពិនិត្យរបស់គាត់ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ៦២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង"[26] ហើយពាក្យពេចន៍នៅក្នុងអនុស្សរណៈនេះ "គឺជាការលើកឡើងយ៉ាងច្បាស់អំពីសេចក្តីបង្គាប់ចាំបាច់ត្រូវតែអនុវត្តតាមចាប់ពីថ្ងៃចេញអនុស្សរណៈនេះទៅ"[27]។ លើសពីនេះទៀត មេធាវីការពារក្តីបានជំទាស់តវ៉ាទៅនឹងការបកស្រាយរបស់ ស.ច.ស.អ និងការបកស្រាយរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទៅលើអនុស្សរណៈនេះថាជា "សេចក្តីណែនាំទៅតាមឆន្ទានុសិទ្ធិនោះ" គឺជាកំហុសអង្គច្បាប់មួយហើយ ដោយសារថា "ឆន្ទានុសិទ្ធិដែលបានលើកឡើងដោយអង្គជំនុំបុរេជំនុំជម្រះ គឺជាឆន្ទានុសិទ្ធិដែលមកជាប់ជាមួយនឹង ស.ច.ស.អ នៅក្នុងការចេញសេចក្តីណែនាំ ពុំមែនថាអ្នកស៊ើបអង្កេតមានឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការអនុវត្តតាមសេចក្តីណែនាំទាំងនេះឡើយ"[28]។ បន្ថែមលើនេះទៀត មេធាវីការពារក្តីអះអាងថា "ពាក្យពេចន៍នៅក្នុងអនុស្សរណៈដែល ស.ច.ស.អ សម្រេចថា សេចក្តីណែនាំនៅក្នុងអនុស្សរណៈនេះត្រូវយកមកអនុវត្តតាម "*បន្ថែមលើ* នីតិវិធីនៅក្នុងវិធាន ៥៥(៧) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង [...] ចង់លើកឡើងថា សេចក្តីណែនាំទាំងនេះត្រូវតែមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់"[29]។ ចុងក្រោយ មេធាវីការពារក្តីលើកឡើងថា ពាក្យពេចន៍នៅក្នុងអនុស្សរណៈនេះនាំឱ្យម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មានការរំពឹងដោយសមស្របថា សេចក្តីណែនាំទាំងនោះនឹងត្រូវអនុវត្តតាម ហើយ "ការផ្លាស់ប្តូរលក្ខណៈនៃនីតិវិធីនៅពេលបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរ គឺធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់លទ្ធភាពរបស់មេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងការវិភាគលើសំណុំរឿង និងលទ្ធភាពក្នុងការចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរ"[30]។ "ការបកស្រាយណាមួយផ្ទុយពីនេះ គឺជាការបំពានលក្ខខណ្ឌតម្រូវស្តីពីសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់អនុលោមតាមវិធាន ២១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង"[31] និង "ហេតុដូច្នេះ ការធ្វើអន្តរាគមន៍របស់អង្គបុរេជំនុំ

---

[25] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៥។

[26] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៦-២៧។

[27] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៨-២៩ *ដែលយោងទៅ*អនុស្សរណៈនេះត្រង់កថាខណ្ឌ ១-២។

[28] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣០ *ដែលយើងទៅ*សំណុំរឿង ០០៤ (អបជ៣១), សាលដីកាលើសំណើរបស់ [redacted] សុំធ្វើមោឃភាពកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយដែលមិនមានខ្សែអាត់សម្លេង ឯកសារ D296/1/1/4 ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៦ កថាខណ្ឌ ២៥។

[29] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣១។

[30] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣២។

[31] *ដូចខាងលើ*។

ជម្រះ គឺជាការចាំបាច់ក្នុងការទប់ស្កាត់ការខូចខាតដែលមិនអាចជួសជុលបានចំពោះភាពយុត្តិធម៌នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះប្រកបដោយយុត្តិធម៌របស់ [redacted]"[32]។

22. នៅក្នុងមូលដ្ឋានទីពីរនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ មេធាវីការពារក្តីអះអាងថា សំអាងហេតុដែលបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ ដើម្បីគាំទ្រការច្រានចោលសំណើសុំកំណត់ត្រា "ការអះអាងជារួមថា វិធានការណាក៏ដោយដែលធ្វើឡើងមុនពេលមានកំណត់ហេតុ ត្រូវបានការពារដោយទ្រឹស្តីនៃ "លទ្ធផលការងារផ្ទៃក្នុង"[33] ហើយវិធីសាស្ត្រនេះ "(១) រារាំងមេធាវីការពារក្តីមិនឱ្យទទួលបានព័ត៌មានដែលអាចជួយដល់ការស្វែងយល់ និងតវ៉ាចំពោះភស្តុតាងរបស់សាក្សីជាក់លាក់ (២) រារាំងមេធាវីការពារក្តីមិនឱ្យពិនិត្យបន្ថែមលើករណីថាតើ កិច្ចសន្ទនាវាយតម្លៃធ្វើឡើងហួសពីការអនុញ្ញាត និង (៣) ប៉ះពាល់ដល់លទ្ធភាពរបស់មេធាវីការពារក្តីក្នុងការវាយតម្លៃលើបញ្ហានានាពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សាក្សី"[34]។ មេធាវីការពារក្តីសន្និដ្ឋានថា ជំហររបស់ ស.ច.ស.អ មានលក្ខណៈផ្ទុយពីយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការអន្តរជាតិផ្សេងទៀតដែលយោងតាមយុត្តិសាស្ត្រទាំងនេះ "ទ្រឹស្តីនៃលទ្ធផលការងារផ្ទៃក្នុង [...] កម្រិតត្រឹមអ្វីដែលភាគី និងភ្នាក់ងាររបស់ភាគី បង្កើតឡើងប៉ុណ្ណោះ [វាពុំអាចយកទៅអនុវត្តចំពោះចម្លើយសាក្សីនោះទេ]"[35]។ យោងតាមមេធាវីការពារក្តី នៅក្នុងសំណុំរឿងបច្ចុប្បន្ន កិច្ចសន្ទនាក្រៅពីសំណួរវាយតម្លៃ គឺជា "ចម្លើយ" ហេតុដូច្នេះ មិនអាចធ្វើចំណាត់ប្រភេទថាជា "លទ្ធផលការងារ" ហើយត្រូវដាក់បង្ហាញ[36]។ មេធាវីការពារក្តីអះអាងបន្ថែមទៀតថា យុត្តិសាស្ត្ររបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះដែលបានសំអាងដោយ ស.ច.ស.អ នៅក្នុងដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ ពុំបានផ្តល់ជូន ស.ច.ស.អ នូវ

---

[32] *ដូចខាងលើ*។

[33] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣៤។

[34] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣៤។

[35] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣៥ ដល់ កថាខណ្ឌ ៣៨ ដកស្រង់រឿងក្តី *Eliézer Niyitegeka តទល់នឹង* តុលាការ ICTR-96-14-A "សាលដីកា" អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ចុះថ្ងៃទី៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ កថាខណ្ឌ ៣៤ ដល់ កថាខណ្ឌ ៣៥។ នៅក្នុងរឿងក្តី *Matter of El Sayed* CH/AC/2011/01 "សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មួយផ្នែករបស់លោក El Sayed ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះចុះថ្ងៃទី១២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១" អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១ កថាខណ្ឌ ៧៣ កថាខណ្ឌ ៨៥។ រឿងក្តី *រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Alex Tamba Brima, Brima Bazzy Kamara and Santigie Borbor Kani* SCSL-04-16-T "សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំរួមរបស់មេធាវីការពារក្តីលើការដាក់បង្ហាញចម្លើយសាក្សីដើមទាំងអស់ កំណត់ត្រាកិច្ចសម្ភាសន៍ និងកំណត់ត្រារបស់អ្នកស៊ើបអង្កេតអនុលោមតាមវិធាន ៦៦ និង/ឬ វិធាន ៦៨"។

[36] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣៩។

"អំណាចឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិហាមឃាត់ជាទូទៅចំពោះការបង្ហាញព័ត៌មានដែលគួរ និងត្រូវចាត់ទុកជាផ្នែកមួយនៃកំណត់ហេតុដោយពុំមានការពិនិត្យឱ្យបានត្រឹមត្រូវនោះទេ"[37]។ យោងតាមមេធាវីការពារក្តី ព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំនៅក្នុងសំណើសុំលើកទីដប់ "ពាក់ព័ន្ធជាក់លាក់ទៅនឹង ភស្តុតាងសំខាន់ ហើយការបង្ហាញព័ត៌មាននេះមានប្រយោជន៍ដល់ការបញ្ជាក់ការពិតនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេត និងអាចនាំឱ្យមានភស្តុតាងដោះបន្ទុក"[38]។

ចម្លើយតប

23. នៅក្នុងចម្លើយតប ស.ព.អ ស្នើសុំឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះច្រានចោលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍[39]។ ចំពោះមូលដ្ឋានទីមួយនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស.ព.អ សន្និដ្ឋានថា ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ "ធ្វើមិនដឹងមិនឮចំពោះអង្គហេតុដែល [ស.ច.ស] មានឆន្ទានុសិទ្ធិដ៏ទូលំទូលាយក្នុងការដឹកនាំអនុវត្តកិច្ចស៊ើបសួររបស់ខ្លួន"[40] ហើយ "គោលការណ៍ណែនាំដែល ស.ច.ស.អ ផ្តល់ដល់បុគ្គលិករបស់គាត់ស្តីពីការដឹកនាំអនុវត្តចំពោះការស្តាប់ចម្លើយនោះ មិនបានប្រគល់ឱ្យ [redacted] នូវសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានកិច្ចស៊ើបសួរដែលអនុវត្តឡើងតាមរបៀបណាមួយជាក់លាក់នោះទេ"[41]។ ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលដ្ឋានទីពីរនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស.ព.អ អះអាងថា ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ខកខានមិនបានបង្ហាញថាតើការច្រានចោលសំណើសុំកំណត់ត្រាមានអានុភាពប៉ះពាល់លើរឿងក្តីរបស់គាត់ដោយរបៀបណានោះឡើយ[42]។ យោងតាម ស.ព.អ ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់បង្ហាញថា "ការសន្ទនារបស់អ្នកស៊ើបអង្កេតជាមួយសាក្សីសក្តានុពលត្រូវបានកត់ត្រាក្នុងរបាយការណ៍នៃសកម្មភាពស៊ើបអង្កេត WRIAs"[43] ហើយម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ "មិនបានបង្ហាញឱ្យឃើញពីហេតុផលណាមួយដែលនាំឱ្យជឿបានថាសេចក្តីសង្ខេបនៃការសន្ទនាពេលសួរដែលមានផ្ទុកនៅក្នុង WRIAs មិនពេញលេញ ឬមិនត្រឹមត្រូវនោះទេ"[44]។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ស.ព.អ សន្និដ្ឋានថា ការលើកឡើងរបស់ ស.ច.ស.អ នៅក្នុងដីកា

37 បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៤០។

38 *ដូចខាងលើ*។

39 ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ៥។

40 ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ២ *ដែលយោងលើ* បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៤ ដល់ កថាខណ្ឌ ៣៣។

41 ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ២។

42 ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ៤ *ដែលយោងលើ* បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៤ កថាខណ្ឌ ៣៤ ដល់ កថាខណ្ឌ ៤១។

43 ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ៤ *ដែលយោងលើ* ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៦។

44 ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ៤។

សម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ថា គាត់នឹងមិនប្រើប្រាស់ព័ត៌មានដែលមាននៅក្នុងសេចក្តីសង្ខេបកិច្ចសន្ទនាវាយតម្លៃក្នុងគោលបំណងដាក់បន្ទុក គឺជា "ការការពារបន្ថែមមួយទៀតប្រឆាំងនឹងការធ្វើឱ្យខូចចំពោះសិទ្ធិដែរ"[45]។

ខ. កិច្ចពិភាក្សា

24. ជាចំណុចដំបូង ចៅក្រមដែលចុះហត្ថលេខាកត់សម្គាល់ឃើញថា វិសាលភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានកម្រិតត្រឹមឧបសម្ព័ន្ធ ក និងឧបសម្ព័ន្ធ ខ នៃសំណើសុំលើកទីដប់[46]។ នៅពេលនេះ ចៅក្រមដែលចុះហត្ថលេខាត្រូវពិចារណាទៅលើមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ម្តងមួយៗ។

១. សេចក្តីណែនាំដែលមាននៅក្នុងអនុស្សរណៈ

25. នៅក្នុងសំណើសុំលើកទីដប់ ពាក់ព័ន្ធនឹងឧបសម្ព័ន្ធ ក និងឧបសម្ព័ន្ធ ខ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំ ក.ស.ច.ស ឱ្យ i) កំណត់ទីតាំង និងដាក់កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី និងខ្សែអាត់សម្លេងដែលត្រូវគ្នាទាំងនោះ នៅក្នុងសំណុំរឿង ហើយកំណត់អត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែលបានលើកឡើង ឬ ii) ក្នុងករណីព័ត៌មានស្នើសុំខាងលើពុំមាន បញ្ជាក់ដូចគ្នា និងដាក់ក្នុងសំណុំរឿងនូវកំណត់ត្រាដែលបានធ្វើឡើងដោយអ្នកស៊ើបអង្កេត អ្នកបកប្រែ អ្នកវិភាគ អ្នកធ្វើប្រតិចារឹក ឬ បុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានវត្តមាននៅក្នុងអំឡុងពេលបំពេញបេសកកម្មដែលបានរាយការណ៍ទាំងនោះ។ នៅក្នុងដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ ស.ច.ស.អ បញ្ជាក់ថា ពុំមានកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី និងខ្សែអាត់សម្លេងដែលត្រូវគ្នាទេ បានបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែលបានស្នើសុំ ព្រមទាំងច្រានចោលសំណើសុំដាក់កំណត់ត្រាទាំងនោះនៅក្នុងសំណុំរឿង។

26. នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំច្រានចោលផ្នែកខ្លះនៃដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ដែលតាមការអះអាងរបស់មេធាវីថាបានទទួលរងការប៉ះពាល់ដោយសារតែកំហុសអង្គច្បាប់ "នៅក្នុងការកំណត់ថា អនុស្សរណៈជា "បទដ្ឋានដ៏ប្រសើរបំផុត" ដែល "ពុំបង្កើតកាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់នោះឡើយ"[47]។ ការពិនិត្យមើលដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់បង្ហាញថា ការកំណត់ដោយ ស.ច.ស.អ នៅក្នុងអនុស្សរណៈថាជា "ការអនុវត្តដ៏ប្រសើរបំផុត" មានគោល

[45] *ដូចខាងលើ*។

[46] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៤៣។

[47] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៥ *ដែលយោងលើ* ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៥។

បំណងតែមួយគត់គឺដើម្បីពន្យល់ថា "អនុស្សរណៈពុំបង្កើតកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់សម្រាប់អ្នកស៊ើបអង្កេត ឬ *ប៉ះពាល់សុពលភាពនីតិវិធីនៃកិច្ចស៊ើបសួរនោះឡើយ*"[48]។ ហេតុដូច្នេះ កិច្ចពិភាក្សាអំពីអានុភាពផ្លូវច្បាប់នៃអនុស្សរណៈ ពុំមែនជា*សំអាងហេតុនៃសេចក្ដីសម្រេចពីមុន* *(ratio decidendi)* នៅក្នុងការសម្រេចថាតើគួរ ឬមិនគួរយល់ព្រមតាមសំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្ដីនោះឡើយ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្ដី ស.ច.ស.អ ពិតជាបានបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដែលបានស្នើសុំ ប៉ុន្តែមិនបានដាក់ "កំណត់ត្រា" នៅក្នុងសំណុំរឿងទេ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ទោះបីជាបានលើកឡើងនូវទឡ្ហីករណ៍ដែលចោទប្រកាន់ថា កំហុសអង្គច្បាប់របស់ ស.ច.ស.អ នៅក្នុងការកំណត់ទៅលើអនុស្សរណៈក៏ដោយ ក៏មេធាវីការពារក្ដីពុំបានពន្យល់នៅក្នុងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ថាតើកំហុសដែលបានចោទប្រកាន់នោះ ប្រសិនបើរកឃើញ នឹងមោឃភាពដីកាសម្រេចរបស់ ស.ច.ស .អ ដែលបដិសេធសំណើរបស់មេធាវីការពារក្ដីសុំដាក់ "កំណត់ត្រា" នៅក្នុងសំណុំរឿង ដោយរបៀបណា។

27. ហេតុដូច្នេះ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសន្និដ្ឋានថា នៅក្នុងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ត្រង់មូលដ្ឋានមួយនេះ មេធាវីការពារក្ដីពុំបានបង្ហាញរឿងក្ដីនេះទាំងមូលសម្រាប់ជាមូលដ្ឋានឲ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះច្រានចោលដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់នោះទេ។

28. ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាច្រានចោល មូលដ្ឋានទីមួយនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ។

២. កំណត់ត្រាដែលបានធ្វើឡើងដោយអ្នកស៊ើបអង្កេតនៃ ក.ស.ច.ស

29. តាំងពីដំបូងមក ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាកត់សម្គាល់ឃើញថា ខុសពីសាលាក្ដីអន្តរជាតិដែលការស៊ើបអង្កេតត្រូវបានធ្វើឡើងដោយភាគី[49] ការស៊ើបអង្កេតនៅ អ.វ.ត.ក ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមន្ត្រី*តុលាការ* អព្យាក្រឹត្យ ដូចជា ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត[50] ដែលច្បាប់តម្រូវឲ្យ "ស៊ើបអង្កេត

[48] ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៥។

[49] លក្ខន្តិកៈរបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសម្រាប់អតីតប្រទេសយូហ្គោស្លាវី (តុលាការ ICTY) មាត្រា ១៨។ លក្ខន្តិកៈរបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសម្រាប់ប្រទេសរ៉្វាន់ដា (តុលាការ ICTR) មាត្រា ១៥។ លក្ខន្តិកៈរបស់តុលាការពិសេសសម្រាប់ប្រទេសលីបង់ (តុលាការ STL) មាត្រា ១១។ លក្ខន្តិកៈទីក្រុងរ៉ូមរបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ (តុលាការ ICC) មាត្រា ៥៤។

[50] កិច្ចព្រមព្រាងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាពាក់ព័ន្ធនឹងការកាត់សេចក្ដីក្រោមច្បាប់កម្ពុជាចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ចុះថ្ងៃទី៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣ ("កិច្ចព្រមព្រៀង អ.វ

ដោយមិនលម្អៀង មិនថាភ័ស្តុតាងនោះដាក់បន្ទុក ឬ ដោះបន្ទុកនោះទេ”[51]។ ទោះបីជាក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់នានា ផ្សេងទៀត វិធានជាធរមានតម្រូវឱ្យ*ភាគី* ដាក់បង្ហាញព័ត៌មានជូនគ្នាទៅវិញទៅមកក៏ដោយ[52] ក៏នៅ អ.វ.ត.ក *ចៅក្រម* ស៊ើបអង្កេតមានឆន្ទានុសិទ្ធិធំធេងនៅក្នុងការសម្រេចថាតើកិច្ចស៊ើបសួរណាដែលមានប្រយោជន៍សម្រាប់ការស៊ើបអង្កេត ហើយថាតើភ័ស្តុតាងណាត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿង[53]។ យើងចាំបាច់ត្រូវរម្លឹកថា នៅ អ.វ.ត.ក ភ័ស្តុតាងសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅពេលជំនុំជម្រះត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង ដែលជាកំណត់ត្រានីតិវិធីតែមួយគត់ ហើយទោះបីជាវិធានអនុញ្ញាតឱ្យភាគីដាក់សំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទៅ ក.ស.ច.ស ក៏ដោយ ក៏គ្មានវិធានណាមួយបានផ្តល់សិទ្ធិផ្នែកនីតិវិធីក្នុងការស្នើសុំការដាក់បង្ហាញនោះទេ។ ហេតុដូច្នេះ ច្បាប់ និងការអនុវត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់បង្ហាញនៅចំពោះមុខសាលាក្តីអន្តរជាតិទាំងនោះ ពុំអាចយកមកប្រដូចនឹងច្បាប់ និងការអនុវត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមរបស់មេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេត និងសិទ្ធិចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿងនៅ អ.វ.ត.ក បាននោះទេ។

30. ត្រង់ចំណុចនេះ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាយល់ឃើញថា សំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំដាក់បង្ហាញ “កិច្ចសន្ទនារវាងអ្នកស៊ើបអង្កេត សាក្សី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលហួសពីសំណួរវាយតម្លៃ” របស់មេធាវីការពារក្តី ពុំមានមូលដ្ឋានឡើយ ព្រោះថា “កិច្ចសន្ទនាទាំងនេះគឺជា “ចម្លើយ””[54]។ ទោះបីជាវិធានជាធរមាននៅចំពោះមុខសាលាក្តីអន្តរជាតិចែងថា “ចម្លើយសាក្សី”

.ត.ក”) មាត្រា ៥(១)។ ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមានអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាដោយរួមបញ្ចូលវិសោធនកម្មដែលបានប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់នៅថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤ (NS/RKM/1004/006) (“ច្បាប់ អ.វ.ត.ក”) មាត្រា ២៣ថ្មី។

[51] កិច្ចព្រមព្រៀង អ.វ.ត.ក មាត្រា ៥(១) ច្បាប់ អ.វ.ត.ក មាត្រា ២៥ វិធាន ៥៥(៥) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

[52] វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភ័ស្តុតាងរបស់តុលាការ ICTY (វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភ័ស្តុតាង) ផ្នែកទីប្រាំ ជំពូក ៤ វិធាន ៦៦ ដល់ វិធាន ៧០។ វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភ័ស្តុតាងរបស់តុលាការ ICTR ផ្នែកទីប្រាំ ជំពូក ៣ វិធាន ៦៦ ដល់ វិធាន ៧០។ វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភ័ស្តុតាងរបស់តុលាការ STL ផ្នែកទីប្រាំ ជំពូក ៧ វិធាន ១១០ ដល់ វិធាន ១២១។ វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភ័ស្តុតាងរបស់តុលាការ SCSL ផ្នែកទីប្រាំ ជំពូក ៣ វិធាន ៦៦ ដល់ វិធាន ៧០។ វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភ័ស្តុតាងរបស់តុលាការ ICC ជំពូក IV ផ្នែកទី II វិធាន ៧៦ ដល់ វិធាន ៨៤។

[53] វិធាន ៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

[54] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣៩ ។

ខ្លះ ត្រូវយកមកដាក់បង្ហាញក៏ដោយ[55] ក៏វិធាននេះពុំឃើញមាន ឬត្រូវបានយកមកអនុវត្តនៅក្នុងបរិបទគតិយុត្តិនៃ អ.វ.ត.ក នោះឡើយ។ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសូមរម្លឹកថា នៅ អ.វ.ត.ក មិនថាព័ត៌មានស្នើសុំពាក់ព័ន្ធ ឬ មិនពាក់ព័ន្ធនឹងចម្លើយសាក្សីនោះទេ លក្ខណវិនិច្ឆ័យតែមួយគត់ក្នុងការស្នើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដែលត្រូវបំពេញគឺ (១) លក្ខខណ្ឌស្តីពីភាពជាក់លាក់ និង (២) លក្ខខណ្ឌស្តីពីភាពពាក់ព័ន្ធបឋម[56]។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានកំណត់ថា "បទប្បញ្ញត្តិវិធាន ៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចែងមិនច្បាស់ថាតើវិធាននេះត្រូវយកមកអនុវត្តស្របគ្នានឹងវិធាន ៥៨(៦) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងដែរឬទេ។ បើតាមវិធាន ៥៥(១០) នេះ ភាគីដែលដាក់សំណើត្រូវកំណត់ឱ្យច្បាស់នូវការស្នើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ និងរៀបរាប់មូលហេតុដែលភាគីស្នើសុំយល់ឃើញថា មានភាពចាំបាច់សម្រាប់ដឹកនាំការស៊ើបអង្កេត"[57]។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ក្នុងករណីសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរក៏ផ្អែកលើភារកិច្ចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត អនុលោមតាមវិធាន ៥៥(៥) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ត្រូវស៊ើបអង្កេតរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនោះ វាពុំគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់មេធាវីការពារក្តីក្នុងការយោងតែលើឯកសារ "ពាក់ព័ន្ធ" និង "ចាំបាច់សម្រាប់មេធាវីការពារក្តី" ហើយត្រឹមតែអះអាងថា ឯកសារទាំងនេះមានភស្តុតាងដោះបន្ទុក ដោយពុំចាំបាច់ពន្យល់បន្ថែមថាតើឯកសារទាំងនេះអាច ឬមិនអាចបង្ហាញពីភាពគ្មានទោស ឬសម្រាលការទទួលខុសត្រូវបុគ្គលរបស់ជនត្រូវចោទនោះទេ[58]។

---

[55] វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភស្តុតាងរបស់តុលាការ ICTY និង ICTR វិធាន ៦៦(ក)(ii)។ វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភស្តុតាងរបស់តុលាការ SCSL វិធាន ៦៦(ក)(i)។ វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភស្តុតាងរបស់តុលាការ STL វិធាន ១១០(ក)(i)។ វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភស្តុតាងរបស់តុលាការ ICC វិធាន ៧៦(ក)។

[56] សំណុំរឿង ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ("សំណុំរឿង ០០២") (អ.ប.ជ ៦៣) សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹង "ដីកាសម្រេចលើសំណើសុំដាក់បញ្ចូលឯកសារទាំងឡាយពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពជាក់ស្តែងរបស់លោក ខៀវ សំផន" ចុះថ្ងៃទី៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០ ឯកសារ D370/2/11 កថាខណ្ឌ ២២។

[57] សំណុំរឿង ០០២ (អ.ប.ជ ២៤) សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើសំណើសុំស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម ចុះថ្ងៃទី៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០ ឯកសារ D164/4/13 (សេចក្តីសម្រេចលើថតផ្ទុកឯកសាររួម) កថាខណ្ឌ ៤៤ និងលេខយោងជើងទំព័រ ៥៦។

[58] សំណុំរឿង ០០២ (អ.ប.ជ ៤៩) សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ ក.ស.ច.ស ចំពោះសំណើសុំរបស់លោក នួន ជា សុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងនឹងរដ្ឋបរទេស និងសាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចទាក់ទងនឹងសំណើសុំបើកកិច្ចស៊ើបសួរពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋបរទេសចំពោះការទាត់ចោលសំណើសុំស្តាប់ចម្លើយសាក្សីដែលធ្វើឡើងដោយលោក ខៀវ សំផន ចុះថ្ងៃទី៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០ ឯកសារ D315/1/5 កថាខណ្ឌ ២១។ សំណុំរឿង ០០២ (អ.ប.ជ ៤៩) សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ ក.ស.ច.ស ចំពោះសំណើសុំរបស់លោក នួន ជា សុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងនឹងរដ្ឋ

01454915

31. ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាកត់សម្គាល់ឃើញថា ពាក់ព័ន្ធនឹងឧបសម្ព័ន្ធ ខ នៃសំណើសុំលើកទីដប់ ស.ច.ស.អ បានដោះស្រាយរួចហើយលើសំណើសុំឈ្មោះបុគ្គល[59]។ ចំពោះសំណើសុំផ្សេងទៀតនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ខ សុំកំណត់ហេតុរបស់សាក្សីសក្ខានុពលដែលយោងតាមមេធាវីការពារក្ដីអាចមានភ័ស្តុតាងដោះបន្ទុកនោះ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសង្កេតឃើញថា នៅក្នុងដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ ស.ច.ស.អ ក៏បានបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃកំណត់ហេតុស្ដាប់ចម្លើយសាក្សីទាំងនេះនៅក្នុងសំណុំរឿងផងដែរ[60]។

32. ទាក់ទងនឹងឧបសម្ព័ន្ធ ក នៃសំណើសុំលើកទីដប់នេះ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាបានកត់សម្គាល់ដំបូងបំផុតថា នៅក្នុងដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ ស.ច.ស.អ បានដោះស្រាយសំណើនីមួយៗរបស់មេធាវីការពារក្ដីសុំកំណត់ហេតុសាក្សីសក្ខានុពលដែលអាចមានភ័ស្តុតាងដោះបន្ទុក[61] ហើយបានសម្រេចលើសំណើសុំទាំងនេះដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននានា រួមទាំង i) ដោយហេតុថា នៅពេលបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរ ស.ច.ស.អ មានបំណងដកការចោទប្រកាន់ទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធនឹងទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មនៅក្នុងតំបន់ ៤២[62] ii) ដោយហេតុថា យោងតាមហេតុផលដូចបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នោះ ស.ច.ស.អ ពុំយល់ស្របតាមសំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្ដីទេ[63] iii) ដោយ

បរទេស និងសាលដីកាលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចទាក់ទងនឹងសំណើសុំបើកកិច្ចស៊ើបសួរពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋបរទេស ចំពោះការទាត់ចោលសំណើសុំស្ដាប់ចម្លើយសាក្សីដែលធ្វើឡើងដោយលោក ខៀវ សំផន ចុះថ្ងៃទី៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០ ឯកសារ D315/2/2 កថាខណ្ឌ ២១។

[59] ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ៦៨ ដល់ កថាខណ្ឌ ៨១ *ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ខ។

[60] ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ៧៤ កថាខណ្ឌ ៧៥ និងកថាខណ្ឌ ៧៧ *ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ខ លេខរៀងទី ២ និងលេខរៀងទី ៣។

[61] *សូមមើល* សំណើសុំលើកទីដប់ កថាខណ្ឌ ៤០។

[62] ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ៣២ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ៤) កថាខណ្ឌ ៤៧ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ២៣) កថាខណ្ឌ ៥៩ ដល់ កថាខណ្ឌ ៦០ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ៤៩) កថាខណ្ឌ ៦២ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ៥០)។

[63] ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ៣២ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ៦) កថាខណ្ឌ ៤០ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ១២) កថាខណ្ឌ ៤៥ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ១៧) កថាខណ្ឌ ៥៥ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ៤៣) កថាខណ្ឌ ៦២ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ៥០) កថាខណ្ឌ ៦៤ ដល់ កថាខណ្ឌ ៦៥ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ៥២)។

ហេតុថា ស.ច.ស.អ បានស្តាប់ចម្លើយសាក្សីរូបនោះហើយ[64] និង iv) ដោយហេតុថា ស.ច.ស.អ កត់សម្គាល់ឃើញ និងបញ្ជាក់ថា នៅក្នុងការវាយតម្លៃរបស់គាត់ គាត់នឹងពិចារណាទៅលើព័ត៌មានដែលមានតម្លៃដោះបន្ទុក[65]។ ចំណុចទីពីរ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាយល់ឃើញថា នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ក្រៅពីលើកឡើង ទឡ្ហីករណ៍ដែលមានលក្ខណៈទូទៅ និងទាយស្មាន[66] មេធាវីការពារក្តីពុំតវ៉ាឱ្យបានជាក់លាក់លើផ្នែកផ្សេងៗនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់ ស.ច.ស.អ ដែលបានលើកឡើងខាងលើនោះទេ។

33. សរុបសេចក្តីមក ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខា ពុំយល់ឃើញថា ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់មានកំហុសដែលនាំឱ្យមានមោឃភាពនោះទេ។

34. ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាច្រានចោលមូលដ្ឋានទីពីរនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ។

35. ហេតុដូច្នេះហើយ ចៅក្រមចុះហត្ថលេខាច្រានចោលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះទាំងស្រុងតែម្តង។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃ២៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧

Olivier BEAUVALLET **Kang Jin BAIK**

[64] ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ៤១ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ១៣) កថាខណ្ឌ ៦៧ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ៦៦)។

[65] ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ៣៤ (*ដែលយោងលើ* ឧបសម្ព័ន្ធ ក លេខរៀងទី ៧)។

[66] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៤០៖ “ព័ត៌មានដែលត្រូវបានស្នើសុំនៅក្នុងសំណើសុំលើកទឹកដប់ជាប់ពាក់ព័ន្ធជាពិសេសនឹងភ័ស្តុតាងគន្លឹះ ហើយការដាក់បង្ហាញគឺដើម្បីបញ្ជាក់ការពិតនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេត ហើយ*អាច*នាំដល់ការបង្ហាញភ័ស្តុតាងដោះបន្ទុក”។